

Kapulanvaihto

Viestijuoksussa kapula vaihdetaan viestinviejältä toiselle urheiluradalle maalatun vaihtoalueen sisällä. Vaihtoalueella viestiä tuova juoksija ottaa loppukirin, ja seuraava viestinviejä lähtee päättäväisesti rullaamaan, kunnes kapula on tukevasti hänen kädessään, ja hän voi kiihdyttää eteenpäin. Kun kapula lopulta on kaikkien osuuk-sien päätteeksi maalissa, lopputuloksena on viesti-joukkueen yhteinen suoritus.

Vastaavaan tapaan kuin viestijuoksussa, vuoden toinen *Genos* on tarjonnut vaihtoalueen vanhan ja uuden päätoimittajan kapulanvaihdolle. Vanhan toimituskokoonpanon vahvistukseksi on tässä numerossa astunut OTT, FM Katja Tikka. Hän aloittaa *Genoksen* vastaavana päätoimittajana vuoden kolmannelta numerosta alkaen itsenäisesti. Vaihtoalue on osoit-tautunut kullannarvoiseksi, jotta niin toimitus-käytännöt kuin sisällölliset suunnitelmat ja ideat on voitu välittää eteenpäin ja valjastaa käyttöön heti lennosta. Useat sukupolvet ovat luotsanneet *Genosta* kohta sata vuotta. Vaikka sisällöt ja linjaukset saattavat muuttua, tietyt perusasiat pysyvät. Viestikapula pidetään liikkeessä.

Nykyinen päätoimittaja Pirita Frigen jatkaa päivätyötään Turun yliopiston kulttuuriperin-tön tutkimuksen oppiaineessa. Sukututkimus osana kulttuuriperintötyötä pysyy yhtenä hänen luentojensa vakioaiheista, mikä toivottavasti

omalta osaltaan innostaa tulevaa genealogisukupolvea. Toimittajat Mari Välimäki ja Pasi Saari-mäki jatkavat hekin päätoimisina historian-tutkijoina tahoillaan.

Tuleva päätoimittaja Katja Tikka viimeis-telee parhaillaan käsikirjoitusta Karjalan Liitto ry:n 80 -vuotishistoriahankkeessa. Hän väitteli syksyllä 2020 Helsingin yliopistossa oikeushisto-rian aineessa Ruotsin 1600-luvun ensimmäisistä kauppakomppanioista. Väitös linkittyy suku-tutkimukseen siten, että kauppakomppaniat ovat osa Ruotsin varhaista kupari- ja rautateol-lisuutta. Moni myöhemmin suomalaistunutkin vallonisuku rantautui Pohjolaan, kun kruunu kutsui maahan teknisesti osaavaa väkeä, jota kotimaasta ei vielä löytynyt. Yhtä lailla kuparia vieneet kauppakomppaniat itsessään olivat tuontitavaraa, joita perustamaan oli rekrytoitu ulkomaalaisia.

Tikan suhde sukututkimukseen kantaa nuoruuteen. Suomen Sukututkimusseuran jäseneksi hän liittyi vuonna 1992, jolloin sukututkimus oli vasta heräilemässä uuteen nousuun. *Genos* oli vielä se haaleankeltakantinen lehti, josta tavallinen maatiaissukuja tutkiva harvoin löysi yhtymäkohtia omaan harrastukseensa. Pian tietokoneistuminen, internet ja tietokannat puski-vat sukututkimuksen uudelle tasolle, laajemman harrastajapiirin saataville. Samalla historian-tut-

GENOS Vuosikerta • Årgång 93
ISSN 0016-6898

Päätoimittaja, vastaava toimittaja •
Chefredaktör, ansvarig redaktör
FT Pirita Frigen
OTT, FM Katja Tikka

Taitto • Ombrytning
Heikki Katajisto / Printek Oy

Toimituskunta • Redaktion
FT Pasi Saarimäki
FT Mari Välimäki

Toimituksen yhteystiedot •
Redaktionens kontaktpggifter
etunimi.sukunimi@genealogia.fi

Toimitusneuvosto • Redaktionsråd
Cand.mag. & art Carl-Thomas
von Christierson, Tanska
FT Sofia Gustafsson
FT, dos. Mervi Kaarinen
FT, dos. Ulla Koskinen
FT Tiina Miettinen (pj.)
FT Veli Pekka Toropainen
Prof. Kustaa H. J. Vilku

Julkaisu-aikataulu • Publiceringstidtabell
Numero 1: helmikuu
Numero 2: toukokuu
Numero 3: syyskuu
Numero 4: joulukuu

Painos • Upplaga
3300 (print)
5900 (online)

Painopaikka • Tryckeri
Printek Oy, Keuruu

kijoille avautui nopeita väyliä henkilöhistoriallisiin lähteisiin.

Uuden päätoimittajan tavoite on saattaa osaamistaan *Genoksen* lukijoille. Tikka on ollut mukana paikallishistoriallisissa kirjahankkeissa, joissa sukututkijan rutinoitunut kirkonkirjojen lukutapa on hyödyttänyt suuresti. Kirjoissa on tuotu esiin paikkakuntien asukkaita usealta vuosisadalta lopun henkilöluetteloiineen. Paikallishistoria on yhteisöjen ja ihmisten historiaa sekä elämäntarinoita. Akateemisessa tutkimuksessa Tikka ei ole halunnut jäädä yhteen vuosisataan tai aihepiiriin, vaan on perehtynyt niin 1700-luvun välskäreihin ja tehnyt gradunsa saman vuosisadan sukellus- ja pelastusseuroista. Kaupunkihistoriaan hän on uppoutunut esimerkiksi Helsingin kahvilakulttuurin ja prostituution historiassa. Oikeustieteen tohtorina Tikka liputtaa oikeudellisten lähteiden tulkin-
taa ja hyödyntämistä niiden laaja konteksti huomioiden. Tuomiokirjan yksittäinen tapaus tai säädetty säädös kertoo paljon enemmän kuin yhden ihmisen kohtalon. Oikeuslähteet ovat läpäisseet yhteiskuntamme jokaisen jäsenen elämää säätyyn katsomatta, kun yhteisö ja oikeusjärjestelmä ovat yhtä.

Aikakauskirja *Genos* palvelee jatkossakin sukututkijoita ja historianantutkijoita. Tarkoituksena on edetä edellisen toimituskunnan jättämää tasokasta latua yhteistä päämäärää kohti. Sukututkimus harrastuksena yhdistää suomalaisia taustoista piittaamatta. *Genos* ilmentää tätä, nyt ja jatkossa.

Pirita Frigren & Katja Tikka

Aikakauskirja *Genoksen* vanha ja uusi päätoimittaja

Vuosikertatilaukset • Prenumerationer
seura@genealogia.fi

Osoitteenmuutokset ja ilmoitukset jakeluhäiriöistä • Adressändringar och meddelande om utdelningsstörningar
seura@genealogia.fi

Tilaushinnat • Prenumerationspriser
52 euroa kotimaassa, 67 euroa ulkomailla

Irtonumerotilaukset • Lösnummerbeställningar
tiedekirja@tsv.fi, irtonumeron hinta 12 euroa

GENOS 2/2022

Suomen Sukututkimusseuran aikakauskirja
Tidskrift utgiven av Genealogiska Samfundet i Finland
Journal of the Genealogical Society of Finland

TUTKIMUS • FORSKNING

Veikko Kärnä & Maija Kärnä "Väsyi elämään, hirtti itsensä" – suomalaissiirtolaisen kohtalo 1900-luvun alun Yhdysvalloissa	66
Veli Pekka Toropainen Lappeen Vainikkalan Vainikan suurperhe	88
Heikki Vuorimies Korpraali Didrik Garfin sukua	95

AJANKOHTAISTA • AKTUELLT

Kansallisarkiston pääjohtaja Jussi Nuorteva eläkkeelle	105
Geneettinen sukututkimus teemana Suku 2022 -tapahtumassa	112

KIRJA-ARVIOITA • RECENSIONER

SEURAN TOIMINNASTA • OM SAMFUNDETS VERKSAMHET

Seurassa tapahtuu • Det händer i Samfunder	126
--	-----

Kansikuva • Omslagsbild

Pastori Mäkinen ja neiti Ranta palvelevat siirtolaisia Suomen konsulaatissa New Yorkissa 1920-luvulla. Konsulaatit avustivat 1800-luvulla pääasiassa kapteeneja ja merimiehiä, mutta 1900-luvun alkuvuosikymmeninä Yhdysvalloissa sijainneet kolme konsulaattia palvelivat lähes 300 000 maahan muuttanutta suomalaista.

Kuva: Y. Colonial, Museovirasto, Historian kuvakokoelma.

Pastor Mäkinen och fröken Ranta betjänar emigranter på Finlands konsulat i New York på 1920-talet. Ännu på 1800-talet sysselsattes konsulaten främst av finländska sjöfarare. Under de första årtiondena på 1900-talet betjänade de tre konsulaten i USA redan närmare 300 000 finska emigranter.

Bild: Y. Colonial, Museiverket, Historiska bildsamlingarna.